

Handläggare
Isak Hjelmkog
Telefon: 08-50824340

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-10-24

Strategi för Stockholms utomhusbelysning. Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle.

- Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

I juni 2024 inkom Strategi för Stockholms utomhusbelysning på remiss till Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Stockholms stads strategi för utomhusbelysning innebär att ljuset ska anpassas efter användarnas behov och platsens förutsättningar. Strategin behandlar utomhusbelysning i förhållande till fem fokusområden:

- ljusföroreningar
- biologisk mångfald
- energi- och resurseffektivisering
- gestaltning och anpassning till stadsbild
- trygghet och säkerhet

Väl utformad belysning bidrar till upplevelsen av stadens karaktär och kulturmiljövärden samt säkerhet och trygghet, samt att negativ påverkan på biologisk mångfald, ljusföroreningar och onödig energiåtgång minimeras.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det är en genomarbetad och balanserad strategi för en framtida utomhusbelysning.

Förvaltningen välkomnar att biologisk mångfald, energi- och resurseffektivisering samt trygghetsfrågor lyfts fram som fokusområden, samt att intressekonflikter mellan dessa beaktas och problematiseras väl.

Förvaltningen ser positivt på att trygghetssamordnare föreslås att konsulteras då belysningsinsatser planeras för att bidra till en ökad trygghet och säkerhet. Kvinnor och barn uttrycker i större grad en

upplevd otrygghet än män när de vistas utomhus, varvid trygghetsarbetet med utomhusbelysning bör göras utifrån ett jämställdhets- och barnkonsekvensperspektiv.

En hållbar driftsekonomi för utomhusbelysning är avgörande, varför så kallade smarta lösningar såsom fjärr- eller sensorstyrd belysning noga behöver analyseras ur ett livscykelerspektiv eller med hjälp av forskningsresultat innan investeringar eller övertagande av sådana anläggningar sker.

Bakgrund

I juni 2024 inkom Strategi för Stockholms utomhusbelysning på remiss till Skärholmens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Stockholms stads strategi för utomhusbelysning innebär att ljuset ska anpassas efter användarnas behov och platsens förutsättningar. Strategin behandlar utomhusbelysning i förhållande till fem fokusområden:

- ljusföroreningar
- biologisk mångfald
- energi- och resurseffektivisering
- gestaltning och anpassning till stadsbild
- trygghet och säkerhet

Väl utformad belysning bidrar till upplevelsen av stadens karaktär och kulturmiljövärden samt säkerhet och trygghet.

Utomhusbelysningen behöver utformas utifrån devisen ”rätt belysning på rätt plats vid rätt tillfälle” så att negativ påverkan på biologisk mångfald, ljusföroreningar och onödig energiåtgång minimeras. Val av belysning och åtgärd behöver även anpassas och utformas så att stadsbild och kulturhistoriska värden bibehålls.

Ljusföroreningar kan minskas genom att exempelvis undvika uppåt- eller felriktad belysning, anpassade belysningstider samt anpassad ljusstyrka. Genom att anpassa eller undvika belysning på platser med höga naturvärden och ljuskänsliga arter minskar negativ påverkan på biologisk mångfald. För att spara energi används energieffektiva ljuskällor (t.ex. LED) samt lösningar för att minska ljusstyrka och perioder med tänd belysning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen medborgarservice och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som remissvar.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att det är en genomarbetad och balanserad strategi för en framtida utomhusbelysning. Förvaltningen välkomnar att biologisk mångfald, energi- och resurseffektivisering samt trygghetsfrågor lyfts fram som fokusområden, samt att intressekonflikter mellan dessa beaktas och problematiseras väl.

Förvaltningen ser positivt på att trygghetssamordnare föreslås att konsulteras då belysningsinsatser planeras för att bidra till en ökad trygghet och säkerhet. Kvinnor och barn uttrycker i större grad en upplevd otrygghet än män när de vistas utomhus, varvid trygghetsarbetet med utomhusbelysning bör göras utifrån ett jämställdhets- och barnkonsekvensperspektiv.

En hållbar driftsekonomi för utomhusbelysning är avgörande, varför så kallade smarta lösningar såsom fjärr- eller sensorstyrd belysning noga behöver analyseras ur ett livscykelperspektiv eller med hjälp av forskningsresultat innan investeringar eller övertagande av sådana anläggningar sker.

Jämställdhetsanalys

Utomhusbelysning påverkar i hög utsträckning den upplevda tryggheten. Kvinnor uttrycker i större grad en upplevd otrygghet än män när de vistas utomhus varav belysning på rätt sätt och på rätt plats kan stärka den upplevda tryggheten. Strategin kan därmed bidra till en mer jämställd utomhusmiljö där fler kvinnor känner sig trygga med att vistas utomhus även efter mörkrets infall.

Barnkonsekvensanalys

Utomhusbelysning påverkar i hög utsträckning den upplevda tryggheten. Strategin kan därmed bidra till en utomhusmiljö där fler barn känner sig trygga i att vistas utomhus efter mörkrets infall. Strategin är i enlighet med barnkonventionen.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Charlotta Östholm
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Strategi för Stockholms utomhusbelysning. Rätt belysning, på rätt plats, vid rätt tillfälle, KS 2024/769.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-09-17
Charlotta Östholm, Avdelningschef	2024-09-17